

VALK PLASMAS

Lühendid	P-Prot																				
Mõiste	Valkude üldhulk seerumis või plasmas. Valgud sünteesitakse maksas, plasmarakudes, lümfisõlmedes, põrnas, luuüdis. Valgu üldhulka tsirkulatsioonis mõjutavad kaks tegurit: plasma maht ja selle muutused ning ühe või mitme plasma valgu kontsentratsioonide muutused.																				
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ abiuuring tursete ning polüuuria etioloogia diagnostikas ▪ abiuuring krooniliste haiguste (neeru-, maksa-, seedetrakti ja sidekoehaiguste) diagnostikas ▪ abiuuring luuvalu etioloogia diagnostikas ▪ abiuuring lümfoproliferatiivsete ja infektsioonhaiguste diagnostikas 																				
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti																				
Materjali säilivus ja transport	Plasma: 20–25 °C 6 päeva, 4–8 °C 1 kuu, –20 °C 1 aasta Juhul kui proovimaterjali ei saa 1 tunni jooksul laborisse saata, tuleb plasma eraldada.																				
Teostamise aeg ja koht	Ööpäev läbi, kliinilise keemia labor, Ravi 18																				
Meetod	Fotomeetria																				
Referentsvahemikud	<table style="margin-left: 20px;"> <tr> <td>Täiskasvanud:</td> <td>> 18 a:</td> <td>64–83</td> <td>g/L</td> </tr> <tr> <td>Lapsed:</td> <td>3–18 a:</td> <td>60–80</td> <td>g/L</td> </tr> <tr> <td></td> <td>1–2 a:</td> <td>56–75</td> <td>g/L</td> </tr> <tr> <td></td> <td>1 k – 1 a:</td> <td>51–73</td> <td>g/L</td> </tr> <tr> <td></td> <td>< 30 p:</td> <td>44–76</td> <td>g/L</td> </tr> </table> <p>Märkus: Plasma valgusisaldus on seerumi valgusisaldusest hüübimisfaktorite (peamiselt fibrinogeeni) võrra suurem (firbinogeeni sisaldus tervetel on 2–4 g/l).</p>	Täiskasvanud:	> 18 a:	64–83	g/L	Lapsed:	3–18 a:	60–80	g/L		1–2 a:	56–75	g/L		1 k – 1 a:	51–73	g/L		< 30 p:	44–76	g/L
Täiskasvanud:	> 18 a:	64–83	g/L																		
Lapsed:	3–18 a:	60–80	g/L																		
	1–2 a:	56–75	g/L																		
	1 k – 1 a:	51–73	g/L																		
	< 30 p:	44–76	g/L																		
Tõlgendus	<p>Prot↑</p> <p>Hüperproteineemia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ äge dehüdratsioon (diarröa, oksendamine), hemokontsentratsioon, polüuuria, müksödeem ▪ hüperglobulineemias, paraproteineemias (plasmotsütoom, Waldenströmi makroglobulineemia jne), lümfoproliferatiivsed haigused, muud kasvajakasvaja ▪ põletikulised haigused, nakkushaigused (tuberkuloos, ägedad infektsioonid, sepsis) ja autoimmunhaigused (reumatoidartriit, SLE, kollagenoosid, Addisoni tõbi, diabeetiline ketoatsidoos jne), sarkoidoos <p>Segavad tegurid: ravimid (ACTH, steroidhormoonid, dekstraan, digitoksiin, epinefriin, kasvuhormoon, insuliin, suukaudsed kontratseptiivid, propranolool, sulfasalasiin, kilpnäärmehormoonid)</p> <p>Prot↓</p> <p>Hüpoproteineemia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ agammaglobulineemia, hüpogammaglobulineemia, lümfoproliferatiivsed haigused (Hodgkini tõbi), hüpoalbumineemia ▪ amüloidoos ▪ maksahaigused (tsirroos, ulatuslik tsütolüüsi sündroom), intoksikatsioon ▪ neeruhaigused (glomerulonefriit, nefrootiline sündroom, neerupuudulikkus), kõrgvererõhktõbi ▪ seedetrakti haigused (valgu kaoga kulgevad enteropaatiad, malabsorptsioon, ultseroosne koliit, Crohni tõbi, krooniline pankreatiit, idiopaatiline steatorröa, Whipple'i tõbi), alatoitumus, nälgimine, kahheksia ▪ kasvajakasvaja ▪ massiivne verejooks (verejooksujärgne aneemia) – hemorraagiline diatees, gastrointestinaalsed kasvajakasvaja või haavandid, trauma, ulatuslikud põletused hilises faasis ▪ südamepuudulikkus 																				

	<ul style="list-style-type: none">▪ autoimmuunhaigused▪ hüpertüreoidism▪ raseduse III trimester Segavad tegurid: ravimid (allopurinool, kontratseptiivid, östrogeenid jt)
Konsultatsioon	Vaike Viia, Svetlana Norman
HK hinnakirja koodid	66100
Kirjandus	<ul style="list-style-type: none">▪ Burtis CA, Ashwood ER, Bruns DE (2006) Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics, 4th Edition, Elsevier Saunders: 538-590▪ Marks V, Cantor T, Mesko D, et al (2002) Differential Diagnosis by Laboratory Medicine, Springer-Verlag: 303–304
Koostaja	Eola Valdre